

СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

Нотевський Є.В.

студент,

Науковий керівник: Вінська О.Й.

кандидат економічних наук, доцент,

*ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»*

ОСОБЛИВОСТІ ЕКОНОМІКИ СПІЛЬНОЇ УЧАСТІ В ЄС

Актуальним сьогодні є питання розвитку надзвичайно поширеної в Європейському Союзі економіки спільної участь (sharing economy), яка відкриває перед громадянами нові можливості щодо зайнятості, гнучкого графіку роботи та нових джерел доходу.

Економіка спільної участі – це результат зіткнення між технологічними проривами і нестачею ресурсів, а також швидкою урбанізацією та демографічними зрушеннями [1]. Саме це формує нові бізнес-моделі, що роблять акцент на доступі до товарів і послуг, а не на їх власниках.

Спрощено економіка спільної участі – це «те як люди діляться один з одним або спільно використовують будь-які товари і послуги». Якщо починати з малого, варто відзначити систему спільного використання велосипедів, що дозволяє або безкоштовно, або за дуже маленькі гроші взяти велосипед в оренду. Приблизно за таким же принципом працюють міські «Car-sharing»-компанії, що надають похвилинну оренду автомобіля для короткочасних поїздок по місту, керування автомобілем

проводиться за допомогою додатка, а по закінченню поїздки гроші списуються з банківської карти. Перевага таких сервісів в тому що не потрібно думати про мийку, заправку, парковку, страховку, техобслуговування і податки.

Куди краще з цим справи у компанії «UBER», сервіс якої не має в володінні жодного автомобіля. Швидше за все, найближчим часом, даний сервіс просто витіснить звичайні таксопарки. По суті додаток просто з'єднає тих хто хоче поїхати, з тим хто може відвести [5].

Приблизно те ж саме робить компанія «AirBnB» з нерухомістю. Це онлайн-платформа, яка допомагає орендувати житло від приватних осіб по всьому світу, тобто люди які мають зайву житлоплощу і бажання спілкуватися з туристами здають всілякі місця для ночівлі та довготривалого проживання.

Усі ці приклади показують, що зараз відбуваються глобальні зміни в суспільній свідомості, особливо в головах молодого покоління. Справа в тому, що наш світ починає втомлюватися від культу демонстративного надспоживання. Покоління сучасних молодих людей відрізняється від покоління своїх батьків іншими цінностями. Вони охоче готові ділитися один з одним будь-якими матеріальними речами, віддаючи перевагу новому цікавому досвіду, емоціям і враженням, тому що будь-яка наша покупка згодом або знеціниться або вийде з ладу, а отриманий нами досвід залишиться назавжди [2; 3].

Аналізуючи статистичні дані, варто зазначити, що загальний розмір економіки спільної участі в ЄС-28 останніми роками був оцінений в 26,5 млрд євро. Більшість видів діяльності можна знайти у чотирьох секторах: найбільший дохід у ЄС-28 (9,6 млрд. Євро), фінансовий сектор – далі розміщення (7,3 млрд. Євро), онлайн-навички (5,6 млрд. Євро) та транспорт (4 млрд. Євро) сектори. Це становить близько 0,17% від загального ВВП ЄС-28 у 2018 році. Платформи, що співпрацюють, отримали дохід, що

досягає 3,8 млрд євро, тоді як постачальники послуг, що працюють через ці платформи, накопичили дохід у розмірі 22,7 млрд євро. Економіка спільної роботи забезпечує приблизно 394 000 робочих місць по всьому ЄС, що становить близько 0,15% від загальної кількості зайнятості в ЄС-28 [4]. Рівень розвитку економіки спільної участі в ЄС суттєво різняться. Естонія має найвищу частку кооперативної економіки в національній економіці за часткою економіки спільної участі у ВВП (0,88%), за нею – Польща (0,64%), Латвія (0,63%), Люксембург (0,44%), Чехія (0,44%) та Швеції (0,29%). У цих країнах економіка спільної участі відіграє значну роль у загальній економіці. Як і в абсолютних обсягах доходів, економіка спільної участі має найменший вплив на економіку Румунії (0,05%), Словенії (0,04%) та Бельгії (0,04%). Середня частка ЄС-28 в економіці спільної участі в загальній економіці становить 0,2% [4].

Для оцінки рівня сприятливості бізнес-середовища для економіки спільної участі в країнах ЄС визначають показники, що характеризують 5 секторів: житло, транспорт, фінанси, державне управління та підтримка бізнесу. У такому випадку оцінка є чисто показовою, оскільки використовується відносно проста стандартизована схема балів. Як підсумок підраховується рівень економіки спільної участі в країнах ЄС у чотирьох секторах: житло, транспорт, фінанси та Інтернет-навички. У середньому економіка спільного вжитку в цілому по ЄС оцінюється в розмірі трохи більше 0,2% ВВП (коливається від 0,04% в Бельгії до майже 1% в Естонії).

Економіка спільної участі створює не тільки сприятливе середовище для інноваційного вирішення соціальних проблем, а й нові рішення. По-перше, через розвиток Інтернету, інформаційних технологій і популяризації сучасних концепцій управління, з'являються нові теорії механізму соціальних операцій, розподілу прибутку, що виходять за рамки поняття прав власності,

суспільства з нульовими граничними витратами, яке пропонує належні умови для соціальних підприємств.

По-друге, економіка спільного використання мотивує людей брати участь в створенні соціальних цінностей. Мета економічної поведінки людини більше не є одноосібною, а спрямована на спільне використання та спільне створення економічної і соціальної цінності.

Список використаних джерел:

1. Рудік О.М. Політика ЄС щодо розвитку економіки спільної участі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2016-01\(15\)/5.pdf](http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2016-01(15)/5.pdf)
2. Collaborative economy and its impact on social inclusion [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ied.eu/project-updates/collaborative-economy-and-its-impact/>
3. Effects of Collaborative Economy: A Reflection [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.mdpi.com/2076-0760/8/5/142/htm>
4. Study to Monitor the Economic Development of the Collaborative Economy in the EU [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.technopolis-group.com/wp-content/uploads/2018/08/CE_Final-report_PartA_Final_230218.pdf
5. The collaborative economy: not just Uber and AirBnb [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.brusselsnetwork.be/the-collaborative-economy-not-just-uber-and-airbnb/>